

بررسی توانمندی های راهبردی منطقه آزاد چابهار در راستای وزن ژئوپلیتیکی و قدرت ملی ایران

چکیده

امروزه مناطق آزاد، وسیله ای برای ورود به بازارهای جهانی و بهره گیری از برتری های نسبی اقتصاد داخلی در بازرگانی بین المللی بوده و به عنوان تسریع کننده (کاتالیزور) ارتباط اقتصاد ملی با اقتصاد جهانی دارای جایگاه ویژه ای هستند. از آنجایی که وزن ژئوپلیتیکی و منزلت کشورها در نظام جهانی رابطه مستقیمی با قدرت و توان ملی کشورها دارد، مناطق آزاد به عنوان بخش سیاسی شبه مستقل از حکومت ملی/ مرکزی، با کارکردهای متنوع اقتصادی، صنعتی، گردشگری و غیره، در افزایش قدرت ملی و وزن ژئوپلیتیکی کشورها نقش حائز اهمیتی دارند. پرسش اصلی مقاله این است که آیا بندر دریایی و منطقه آزاد چابهار از وزن ژئوپلیتیکی لازم در راستای افزایش قدرت ملی جمهوری اسلامی ایران برخوردار است؟ در پاسخ به پرسش اصلی پژوهش، این فرضیه مطرح است که به تبع موقعیت ژئوپلیتیکی کم نظیر بندر دریایی و منطقه آزاد چابهار در صورت حصول واقعی توسعه، دارای سه سطح از توانمندی های ملی، منطقه ای و جهانی است. در سطح ملی توسعه چابهار مدخل و میان بری بر توسعه پایدار و همه جانبه استان محروم، آسیب پذیر و بحران خیز سیستان و بلوچستان است. در سطح منطقه ای همسایگی چابهار با افغانستان و جمهوری های محصور در خشکی آسیای مرکزی، ضمن ارزآوری ناشی از تجارت پرسود دریایی، می تواند مهیاکننده اسباب همگرایی کشورهای بالا و دیگر کشورهای منطقه باشد. قرارگرفتن چابهار در کریدور شمال- جنوب با مزایای فراوانش، نشان از جایگاه ژئوپلیتیکی برجسته چابهار در سطح بین المللی است؛ همچنان که مشارکت جدی دو قدرت هند (هم اکنون) و چین (در آینده نزدیک) بیانگر وزن ژئوپلیتیکی بالا و توانمندی های جهانی چابهار است.

کلیدواژگان: منطقه آزاد چابهار، وزن ژئوپلیتیکی، قدرت ملی، کریدور شمال، جنوب، هند، چین

نویسندگان:

سید عباس احمدی، ابراهیم احمدی

فصلنامه راهبرد - سال بیست و ششم، شماره 83، تابستان 1396.

[برای مشاهده کامل مقاله روی فایل مقابل کلیک کنید.](#)

